

СТУДИИ НА СЛУЧАЈ ЗА ТЕСТ

ПРАВО НА ЕУ

Студија на случај 1

Владата на државата НН (тужена) која е членка на ЕЗ наметнала "давачка" за увозот на дијаманти (данок на додадена вредност од 0,33%). Приходите од оваа давачка биле наменети за социјален фонд за работниците кои работат со дијаманти. По жалбата на други земји-членки на ЕЗ (жалители) државата НН тврдела дека давачката била за легитимна цел со образложение дека приходите од давачката нема да одат во буџетот на државата, туку дека истите се наменети за работниците од индустријата за дијаманти, и дека наметнувањето на давачката не може да се смета за обид за заштита на домашното производство. Според државата НН оваа давачка не треба да се смета за царинска давачка и не треба да биде опфатена со член 25 од Договорот за ЕЗ (ДЕЗ). Европскиот суд на правдата (ЕСП) по овој предмет донел пресуда во 1969 година.

1. Во поглед на влијанието на зголемувањето на цените од воведувањето на давачката, судот одлучил дека:
2. Во поглед на тоа дали земја членка може да наметне ваква давачка, судот одлучил дека:
3. Во поглед на целта и ефектите од воведувањето на давачката, Судот на правдата на ЕУ одлучил дека:

Студија на случај 2

ЕЗ – Комисијата (тужител) поднела тужба против владата на државата ХХ (тужен) како резултат на упорни напади врз увозниците, од страна на земјоделците на земјата ХХ кои сметале дека увозот на поевтини земјоделски производи било "нефер". Како резултат на тоа, земјоделците ги блокирале пристаништата и патиштата за влез во државата ХХ, ги напаѓале странските камиони и ја уништувале нивната содржина, и со тоа целосно ја прекинале трговијата помеѓу ХХ и другите земји-членки. Бидејќи било тешко да се дејствува директно против фармерите или водачите на фармерите и нивните организации, вниманието се свртело кон државата ХХ. По неколку години притисок, ЕЗ поднесела тужба пред ЕСП против ХХ за повреда на членот 28 од Договорот за ЕЗ (ДЕЗ)

1. Европскиот суд на правдата постапил исправно кога одлучил дека:
2. На кој од наведените случаи од праксата на ЕСП ве потсетува овој случај?
3. Дали државата ХХ имала позитивна обврска согласно член 28 од ДЕЗ да преземе мерки за отстранување на пречките:

Студија на случај 3

На компанијата ХХ и било забрането од страна на антимонополска управа на државата НН да продава алкохолни пијалоци - ликер со ниво на алкохол кој е процентуално понизок од тој што се продава во државата НН. Имено, компанијата продавала ликер со содржина на 15-20% алкохол, но од страна на државата НН и било образложено дека ликерите што се продаваат во НН мора да содржат минимален износ на алкохол од најмалку 32%. Владата на државата НН верувала дека со ова правило ќе се заштитат потрошувачите, обезбедувајќи дека би добиле одредено минимално ниво на алкохол. Инаку, потрошувачите би може да бидат привлечени од поевтин ликер, а подоцна да откријат дека има помалку алкохол. Од друга страна пак, компанијата сметала дека оваа забрана е во спротивност со член 28 од Договорот за ЕЗ (ДЕЗ) и претставува мерка која има еквивалент на квантитативно ограничување на увозот. Предметот се нашол пред Европскиот Суд на Правдата (ЕСП).

1. Судот утврдил дека забраната била примена на :
2. Судот на правдата на ЕУ зазел становиште дека:
3. Европскиот суд на правдата ги:

Студија на случај 4

Бугарски државјанин е осуден од Дански суд на казна затвор од 15 години. Тој одлежал дел од својата казна во Данска пред да биде предаден на бугарските власти. Додека бил во затвор во Данска, тој работел околу година ипол. Бугарското право, интерпретирано од домашната судска пракса, предвидува дека работата извршена од затвореници, дури и во друга држава-членка, треба да се земе во предвид за целите за намалување на должината на казната, со тоа што за два дена работа се одбиваат три дена од вкупната затворска казна. Како и да е, кога лицето е предадено на бугарските власти, данските власти веднаш ги информираа бугарските власти дека данското законодавство не дозволува намалување на казната како резултат на работата за време на нејзиното извршување. Следствено, со цел да се утврди должината на казната која треба да се одлежи во Бугарија за засегнатото лице, покрената е постапка пред Судот на правдата на Европската унија околу ефектот на домашното право на територија на друга држава-членка. Бугарија е извршител на барањето, а Данска е издавач на барањето.

1. Конкретниот случај се однесува на еден принцип кој е многу важен за судската соработка во кривичната материја. За кој принцип станува збор?
2. Дали, во конкретниов случај, Бугарските власти може да утврдат намалување на казната која е утврдена од Дански суд за делот од казната која е издржана во Данска?
3. Во конкретниов случај, за кој дел од издржување на казната, Бугарските власти може да бараат намалување на истата?

Студија на случај 5

Еден апликант, државјанин на Пакистан, влегува во Унгарија илегално преку Србија. Во Унгарија поднесува апликација за меѓународна заштита. За време на постапката, го напушта местото на престој кое му е определено од Унгарските власти. Со тоа, Унгарските власти ја запираат постапката по апликацијата на основ дека е имплицитно повлечена од апликантот. Дополнително, апликантот е лишен од слобода во Чешка при обид за илегален влез во Австрија и притоа поднесува, овојпат во Чешка, нова апликација за меѓународна заштита. Откако властите во Чешка утврдуваат дека апликантот има поднесено барање за меѓународна заштита во Унгарија (постапката е запрена, но не и правосилно завршена), бараат од Унгарските власти да го земат назад, на што Унгарските власти се согласуваат. Апликантот тогаш поднесува втора апликација за меѓународна заштита во Унгарија, која Унгарските власти ја одбиваат како недопуштена без испитување на нејзината суштина. Наодот на Унгарските власти е дека Србија како трета држава, исто така, може да биде сметана како трета (не членка на ЕУ) безбедносна држава. Апликантот покренува тужба поради наодот на Унгарските власти да го испратат во трета држава која би му доделила меѓународна заштита без да ја испитува суштината на апликацијата поднесена до нив.

1. Дали Унгарските власти може да го испратат апликантот во трета безбедна држава (Србија) која би му доделила меѓународна заштита?
2. Каква постапка во конкретниот случај е покрената пред Судот на правдата на Европската унија?
3. Во конкретниот случај, која држава е одговорна за испитување на апликацијата за меѓународна заштита?

Студија на случај 6

Еден апликант, А.А., поднесува три апликации за азил од 1995 до 2013 година, кои апликации се сите одбиени од страна на Холандија. По одбивањето на последната апликација, надлежните власти на Холандија издаваат наредба со која апликантот треба да ја напушти територијата на Европската унија и му наметнуваат забрана за влез. Одлуките со кои се одбиваат апликациите се потврдени и од повисоки и последни инстанции. Меѓу 1999 и 2015 година, засегнатото лице е осудено во неколку наврати и за неколку кривични дела. Во 2015 година, додека отслужува казна за тешка кражба и непочитување на забраната за влез, апликантот А.А., поднесува четврта апликација за азил и подоцна е ставено во притвор. Апликантот се жали дека неговиот притвор е спротивен на Европската конвенција за човекови права според кој притвор на странски државјанин може да биде оправдан само со фактот дека дејството е преземено против него со цел за депортација или екстрадиција.

1. Каква постапка во конкретниот случај е покрената пред Судот на правдата на Европската унија?
2. Дали, во конкретниот случај, апликантот може да се повика на Европската конвенција за човекови права?

3. Дали, во конкретниов случај, според Судот на правдата на Европската унија, се работи за повреда на човековите слободи и права, согласно оправдувањето за притвор на странски државјанин?

Студија на случај 7

Советот усвојува одлука со која потпишува и склучува Спогодба меѓу Европската унија и Република Танзанија околу условите за трансфер на осомничени пирати и замрзнување на имотот од страна на поморските сили предводени од Европската унија на територијата на Република Танзанија. Европскиот парламент покренува две тужби против Советот на министри на Европската унија. Во првата тужба, Европскиот парламент аргументира дека нападната одлука е погрешно усвоена во согласност со специфичната процедура за спогодби кои се поврзани ексклузивно со Заедничката надворешна и безбедносна политика (ЗНБП), што е предвидено со Договорот од Лисабон. Со втората тужба, Парламентот смета дека има повреда на постапката при примена на Договорот од Лисабон за кој смета дека треба да биде постојано информиран за сите нивоа на преговорите и склучување на спогодбата во конкретниов случај.

1. Според Договорот од Лисабон, кој може да доставува препораки до Советот на министри за склучување на спогодба во областа на Заедничката надворешна и безбедносна политика?
2. Кој може да побара мислење од Судот на правдата на Европската унија за тоа дали предвидената спогодба е компатибилна со Договорите?
3. Дали, во конкретниов случај, а според Договорот од Лисабон, Советот на министри требал да го информира Европскиот парламент за текот на постапката при склучувањето на спогодбата?

Студија на случај 8

Општината Differendange од Луксембург покренува тужба против една одлука на Европската комисија оспорувана од општината. Со одлуката, Комисијата го овластило Кралството Луксембург да доделува државна помош на одредени железарници на нејзината територија (производители на челик), под услов за постепено намалување на вкупниот обем на производството на челик во земјата. Општината Differendange тврдела дека е директно засегната со одлуката бидејќи намалувањето на на производството и/или затворањето на железарниците врз основа на одлуката би имало за последица намалување на општинските приходи врз основа на данокот од локалните железарници. Одлуката на Европската комисија предвидувала дополнителна постапка за утврдување на детални правила околу начинот со кој со самата одлука би се сообразиле засегнатите фирми (железарници), со согласност од Владата на Луксембург. Без да ги именува таквите фирми, одлуката на овие и на националните власти им оставила одредена дискреција околу начинот на нејзиното спроведување (особено околу изборот на фирмите засегнати со одлуката).

1. Каква постапка во конкретниов случај е покрената пред Судот на правдата на Европската унија?

2. Според Договорот од Лисабон, кај регулаторните акти кои не предвидуваат имплементирачки мерки, кој е условот кој треба да биде исполнет за да може да се напаѓаат актите на институциите на Европската унија од страна на приватните лица?
3. Кој е принципот кој го применува Судот на правдата на Европската унија за утврдување на директната засегнатост на тужителот?

Студија на случај 9

Една француска фирма е увозник на калциум од поранешниот Советски сојуз и Кина, кој натамошно го преработувала. На барање на друга фирма која била единствен снабдувач со калциум на пазарот на Европската заедница, Советот на министри донел регулатива со која што вовел плаќање на давачка по основ на антидампинг на увозот на калциум од земјите надвор од Европската заедница. Регулацијата, меѓу другите, ја погодувало и француската фирма, која претходно била одбиена да биде снабдувана од фирмата – единствен снабдувач со калциум во Европската заедница. Француската фирма поднела тужба до Судот на правдата на Европската унија, додека во постапката Советот барал да се отфрли тужбата.

1. Каква постапка во конкретниов случај е покрената пред Судот на правдата на Европската унија?
2. Кој е условот за Судот на правдата на Европската унија да ја прифати тужбата на француската фирма?
3. Кој е условот за Судот на правдата да го прифати барањето на Советот на министри за отфрлање на тужбата?

Студија на случај 10

Суд на Полска изрекува пресуда на свој државјанин од 3 години и 2 месеци. Како што осуденото лице му избега на законот во друга држава, по него беше издаден Европски налог за апсење. Следејќи го неговото апсење од страна на властите на Велика Британија во извршувањето на таквиот налог, засегнатото лице било ставено во 9 часовен домашен притвор во вечерно време, со ограничена можност на движење, под постојан мониторинг преку електронски привезок, обврска за пријавување во полициска станица во точно утврдено време, првенствено на дневна основа, а потоа неколку пати во текот на неделата и забрана за аплицирање за добивање на патнички документи. По предавањето на лицето до Полските власти, засегнатото лице побара периодот за кој тој бил ставен во домашен притвор во Велика Британија и на електронскиот мониторинг да му се засмета во периодот на издржување на казната пресудена во Полска.

1. Каква постапка во конкретниов случај би била покрената пред Судот на правдата на Европската унија?
2. Кој го пресметува периодот на притворот кој произлегува од извршувањето на Европскиот налог за апсење од вкупниот период на казната која треба да се одлежи во државата која го издала Европскиот налог за апсење?

3. Во конкретниот случај, кој ги покрива трошоците настанати на територијата на државата извршител на Европскиот налог за апсење?

Студија на случај 11

Во случаите на А.А., Б.Б. и В.В. Судот имал можност да направи интерпретација, односно толкување на Рамковната одлука за Европскиот налог за апсење, според која Европскиот налог за апсење, меѓу другото, мора да содржи доказ за издаден налог за апсење или судска одлука издадена од властите на државата-членка. Овие случаи се однесуваат на една постапка по претходно одлучување пред Судот на правдата на Европската унија од страна на еден ист суд, судот на Холандија кој добива, како држава извршител, три Европски налози за апсење. Во случајот со А.А., Европскиот налог за апсење е издаден од Шведскиот полициски совет. Европскиот налог за апсење во случајот со Б.Б. е издаден од полициските службеници на Унгарија, подоцна потврден со одлука од канцеларијата на јавниот обвинител. Спротивно, Европскиот налог за апсење во случајот на В.В. е издаден од Министерството за правда на Литванија. Холандскиот суд се обратил до Судот на правдата на Европската унија да појасни дали една полициска служба (во случајот на А.А.) и орган на извршната власт (во случајот на В.В.) може да се сведат под терминот „судска власт која издава налози“ според значењето на Рамковната одлука. Исто така, холандскиот суд упати прашање до Судот на правдата на Европската унија дали потврдувањето на Европскиот налог за апсење од страна на јавниот обвинител, претходно издаден од полициските службеници во случајот В.В. е покриен под терминот „судска одлука“ според Рамковната одлука за Европскиот налог за апсење.

1. За каква постапка станува збор во овој конкретен случај при запирање на постапката пред националниот суд и упатување до Судот на правдата на Европската унија?
2. Според членот 6, став 1 од Рамковната одлука за Европскиот налог за апсење што претставува „судска власт која издава налози“
3. Дали и кого државите-членки треба да информираат за надлежноста на националните судски власти според членот 6, став 3 од Рамковната одлука за Европскиот налог за апсење?

Студија на случај 12

Италија пропуштила да имплементира директива која што од државите-членки бара да предвидат заштита на вработените кога нивната фирма оди во стечај, преку гарантирање на неплатените побарувања во однос на фирмата во стечај и создавање на гарантни институции за задоволување на барањата на вработените. Тужителите се работници во италијански трговски друштва кои станале инсолвентни. Трговските друштва им должеле износи на име неисплатени плати. Работниците покренале постапка пред два италијански суда против италијанската држава. барајќи плаќање на нивните заостанати плати или надомест на штета. Нивната тужба се засновала на пропуштање да се имплементира директивата која требало да им гарантира минимална заштита на вработените во случај на инсолвентност на работодавците. Рокот за имплементирање на директивата изминал и Судот на правдата на Европската унија со

пресуда донел одлука дека со пропуштање да ја имплементира директивата во пропишаниот рок, Италија паднала во задоцнување во поглед на своите обврски врз основа на Договорот за ЕЗ. Со директивата, било предвидено државите – членки да преземат неопходни мерки да основаат или да одредат гарантни институции кои ќе ја гарантираат исплатата на неисплатени плати на вработените. Како што Судот досега секогаш одлучувал, држава – членка која не усвоила мерки за имплементација на директива во пропишан рок, не може кон поединци да се повикува на свое сопствено пропуштање да изврши обврски кое директивата ги предвидува. Одредбите од директивата се доволно прецизни и безусловни и националниот суд треба само да провери дали лицето кое е во прашање претставува вработено лице согласно националното право и дали истото е изземено од примената на директивата. Во поглед на содржината на гаранцијата, директивата предвидува дека мора да се преземат мерки за да се обезбеди плаќање на неисплатени побарувања по основ на договор за работа или работен однос кои се однесуваат на плати за период пред датумот кој го одредил државата – членка.

1. Дали тужителите во овој случај имаат можност да ја повикуваат државата на одговорност за штета нанесена со повреда на правото на Европската заедница пред национален суд?
2. Дали Комисијата или друга држава-членка во наведениот случај може да поднесат тужба за одговорност на државата-членка?
3. Кои се трите услови кои мора да бидат исполнети за поединци да можат да поднесат тужба за одговорност на држава за нанесена штета предизвикана со повреда на правото на Европската унија?

Студија на случај 13

На г-ѓа од Холандија, А.А., не и бил дозволен влез во Велика Британија, со цел вработување во Сциентолошката црква. Таа ги тужела британските власти пред британски суд повикувајќи се на правото на слободно движење. Сепак, таквото право дозволува определени отстапувања од страна на државите-членки доколку е потребно заради заштита на јавниот поредок, јавната безбедност или јавно здравје. Британските власти ја правдале забраната, повикувајќи се на социјалната непожелност на Сциентолошката црква во која што требала да работи г-ѓата А.А., односно на потребата за заштита на моралното здравје. Без да ја оспорува таквата можност, г-ѓата А.А. пред британскиот суд се повикала на една директива која што ги уредувала можните отстапувања од страна на државите-членки. Директива ги условувала можните отстапувања од гаранцијата за слободно движење на работниците со реалното „лично однесување“ на односното лице, што како што тврдела г-ѓата А.А. отсутствувало во конкретниот случај. Дејството на директивата во внатрешниот поредок е оспорена, па на сцена стапува Судот на правдата на Европската унија.

1. За каква постапка станува збор во конкретниот случај?
2. Дали поединците имаат можност директно да покренуваат постапка по претходно одлучување пред Судот на правдата на Европската унија?

3. Во конкретниов случај, на кој јазик би се одвивала постапката пред Судот на правдата на Европската унија?

Студија на случај 14

Во постапка на две приватни лица, А.А. и Б.Б., Судот на правдата на Европската унија судејќи во рамки на Големиот совет, бил запрашан за можноста за извршување на Европскиот налог за апсење доколку постои реална опасност од нехуман или понижувачки однос поради условите за притвор во државата во која е издаден Европскиот налог за апсење. По добивање на барањата за извршување на Европскиот налог за апсење од судовите на Унгарија и Романија, Германија како држава која треба да постапи по барањето и да го изврши Европскиот налог за апсење утврди дека условите за притвор во кои лицата А.А. и Б.Б. би можеле да бидат предмет во двете држави-членки ги нарушува нивните фундаментални права, согласно Повелбата за човекови права која забранува нехумано или понижувачко постапување или казнување. Во тој однос, Германските власти надлежни за извршување на Европскиот налог за апсење се повикуваат на неколку одлуки донесени од Европскиот суд за човекови права во кои е утврдено дека Романија и Унгарија ги имаат повредено фундаменталните права поради пренатрупаност во нивните затвори. Кога властите на државата која треба да го изврши барањето наведено во Европскиот налог за апсење, во случајот германските власти, имаат во посед докази за постоење на реален ризик за таков третман врз лицата во државата која го издава налогот за апсење, тој ризик мора да биде проценет пред да се донесе одлуката за евентуална екстрадиција на засегнатите индивидуи. Германскиот суд е обврзан да постапува по барањата на властите во Романија и Унгарија, но согласно одлуките на Европскиот суд за човекови права за состојбата со затворите во Унгарија и Романија, одлучува да ја запре постапката и да се обрати до Судот на правдата на Европската унија.

1. За каква постапка станува збор во овој конкретен случај при запирање на постапката пред националниот суд и упатување до Судот на правдата на Европската унија?
2. Согласно Деловникот за работа на Судот на правдата на Европската унија, кој ја донесува одлуката за едно прашање да биде сметано како итно во постапката по претходно одлучување?
3. За кои кривични дела се однесува Европскиот налог за апсење?

Студија на случај 15

Во случај против Советот на министри, тужителот А.А. оспорува регулатива што предвидува дека терминот „cremant“ можел да се употребува единствено за означување на одредени пенливи вина со потекло од Франција или Луксембург. Тужителот, А.А., за именување на своите пенливи вина во Шпанија, веќе долги години го употребувал терминот cremant, за што бил носител на заштитена марка. Инаку, истиот термин го користеле и други шпански производители на пенливи вина. Советот на министри, како тужена страна, сметал дека регулативата има општа примена и дека тужителот не бил поединечно засегнат со неа, независно од тоа што било возможно да се утврди идентитетот на производителите погодени со регулативата. Без да го

оспорува општиот карактер на регулативата, Судот на правдата на Европската унија ја допуштил тужбата по основ на засегнатост на тужителот со актот.

1. Која е причината поради која Судот на правдата ја допуштил тужбата во ситуација кога се работи за оспорување на регулатива како акт од општа примена?
2. На основ на кој принцип, утврден во праксата на Судот на правдата на Европската унија, поединците би можеле да тврдат дека се поединечно засегнати со оспорената одредба која ги погодува токму нив?
3. Каква постапка, во наведениов случај, е покрената пред Судот на правдата на Европската унија?

Студија на случај 16

Тужителите А.А. и Б.Б. сопственици на две италијански фирми, барале да се понишат одредбите за измена на една регулатива со која се уредувало доделувањето помош на производителите на сируп од праски – „вилјамовки“. Според спорните измени, помошта требала да биде пресметувана според производството остварено во една избрана претходна година (1978/79), кога италијанското производство било исклучително ниско. Пред измените на регулативата, помошта била доделувана според просечното производство остварено во претходните три години, што било многу поповолно за тужителите. Тужителите, меѓу другото, тврделе дека се посебно засегнати со оспорените измени на регулативата како припадници на затворена и идентификувана група на производители, чиешто членови и биле познати на Европската комисија. Комисијата, пак, тврдела дека спорните одредби за измена на регулативата биле донесени за остварување на општа цел - ограничување и стабилизирање на производството на најниското ниво остварено во спорната година по која е сметана помошта за производителите, дека се од општа примена (се однесуваат на сите производители) и дека немаат карактер на *de facto* одлука, независно од тоа што, врз основа на нив, некои од помалите производители (како конкретни тужители) би можеле да бидат повеќе погодени во однос на поголемите производители на сируп.

Прашања:

1. Според кои услови поединците во овој случај, сопствениците на двете италијански фирми, може да ја оспоруваат регулативата согласно членот 263 од Договорот за функционирање на Европската унија?
2. Според членот 263 од Договорот за функционирање на Европската унија кој е критериумот за разликување кој постои меѓу регулативата и одлуката за да се утврди нејзиното влијание?
3. Дали мерката која е предмет на оспорување во наведениов случај е мерка од општа примена и се применува врз сите или се однесува на затворена категорија на лица?

Студија на случај 17

Тужителот А.А. е германски увозник на одредени овошни производи, за коишто при увозот од трети држави морал да плаќа царина од 13%, врз основа на заедничка тарифа одредена од Европската заедница. Според внатрешниот систем на Германија, Германската влада побарала од Европската комисија да и дозволи да ја суспендира обврската за плаќање на таквата царина на што Комисијата одговорила негативно. А.А. со тужба до Судот на правдата на Европската унија ја оспорувал валидноста на актот на Комисијата со кој негативно и одговорила на Германската влада. Откога го идентификувал одговорот на Комисијата како одлука адресирана до Германската влада, Судот оценувал дали тужителот А.А. можел да поднесе тужба за оценување на валидноста на актот.

1. Според кои услови приватните лица може да покренуваат постапки пред Судот на правдата на Европската унија со кои ќе ги оспоруваат актите донесени од институциите на Европската унија?
2. Овој случај се однесува на докажувањето на поединечната засегнатост на тужителот со усвоениот акт. Како е попозната оваа интерпретација на „индивидуална засегнатост“?
3. Во која категорија на тужители спаѓаат приватните лица кога се оспорува легланоста на актите на институциите на Европската унија?

Студија на случај 18

Во случајот меѓу Комисијата против Советот, Судот на правдата на Европската унија пристапил кон оценка на легалноста на една резолуција усвоена од државите-членки во рамките на Советот, околу преговорите со трети држави за склучување на меѓународен договор за патен превоз (Договорот ИРМА). Според формата, резолуцијата очигледно не влегува во категоријата на правно-обврзувачки акти. Европската комисија ја оспорила легалноста на резолуцијата донесена во Советот на министри од страна на државите-членки, сметајќи дека уредувањето на материјата од резолуцијата спаѓа во надлежност на Европската заедница, а не во надлежност на државите-членки, што барало сосема поинаква постапка за донесување на актот. Прифаќајќи надлежност да ја оценува легалноста на резолуцијата во таа смисла, Судот го утврдил критериумот според кој самиот ќе ја препознава вистинската природа на оспоруваните акти.

1. Според членот 263 од Договорот за функционирање на Европската унија, за кои акти Судот на правдата на Европската унија има надлежност да ја испитува нивната легалност?
2. Според кој критериум Судот на правдата на Европската унија ќе ја препознава вистинската природа на оспоруваните акти со цел да има надлежност да ја оценува нивната легалност?
3. Дали според праксата на Судот, декларациите и резолуциите може да се сметаат за правно-обврзувачки акти?

Студија на случај 19

Една држава-членка на Европската унија не ја почитува пресудата изречена од Судот на правдата на Европската унија. Државата-членка не презела мерки за отстранување на отровни отпадни материји, на што била обврзана со претходно донесена пресуда на Судот на правдата на Европската унија во која што била констатирана повреда на неколку директиви за заштита на природната средина од нејзина страна. Комисијата ја тужи државата-членка поради непочитување на пресудата, со барање Судот да досуди плаќање на пенали на дневна основа. Судот го прифатил барањето и на државата-членка и наметнал плаќање на сума од 15.000 евра за секој ден задоцнување во извршувањето на пресудата, сметано од моментот на донесувањето на првичната пресуда се до нејзиното целосно спроведување. Притоа, Судот објаснил дека кога ќе засметува должни плаќања по таков основ, со цел да го обезбеди нивното принудно дејство и примена на правото на Заедницата во државите-членки, ќе се води од примената на неколку критериуми.

1. Кои се трите критериуми кои ги има утврдено Судот на правдата на Европската унија врз основ на кои ќе засметува плаќања на пенали или паушален износ?
2. Која институција раководи со постапката при евентуално непочитување на пресуда на Судот на правдата на Европската унија?
3. Која е висината на вредноста според која Судот може да и наметне плаќање на паушален износ или пенали на засегнатата држава согласно Договорот за функционирање на Европската унија?

Студија на случај 20

Едно рибарско претпријатие „Рибофиш“ е основано во Велика Британија, но е во сопственост на државјани од Шпанија. Како и многу други претпријатија, „Рибофиш“ било дискриминирано врз основа на државјанство, спротивно на Договорот за Европската заедница. „Рибофиш“, по тој основ, оспорувал како нелегален еден Британски акт од 1988 година (Законот за поморска трговија) што ги заострил условите за регистрирање на рибарските бродови како британски од страна на странски државјани, така што „Рибофиш“ веќе не можел да биде регистриран во Велика Британија и не можел да риболови во рамките на риболовната квота наменета за Велика Британија определена од Заедницата (во рамки на заедничката политика за рибарството). Покренати се неколку постапки, од Европската комисија и од „Рибофиш“. Но, пред тоа, во постапката пред Британскиот суд, „Рибофиш“ побарал да биде досудена временна мерка – суспендирање на важењето на спорниот британски акт до конечното решение на спорот, со цел да се избегнат штетите што би можел да ги претрпи со примената на актот во текот на траењето на спорот. Британскиот Дом на лордови, кој што одлучувал по барањето за времената мерка, потврдил дека според британското право не можел да досуди таква мерка во корист на тужителот.

1. Според околностите во случајот и според Британското право, Британскиот суд немал овластување да додели времени мерки во корист на тужителот. Дали Британскиот суд во случај поврзан со правото на Европската унија треба да го примени внатрешното право кое е единствена пречка за да додели временна мерка според Правото на Европската унија?

2. Според кои услови и според кои околности во случајот, Судот на правдата може да досуди временни мерки?
3. Дали поединците може да бараат изрекување на временни мерки кога во сопствените постапки пред националните судови се повикуваат на правото на Европската унија?

Студија на случај 21

Една држава-членка не успева навремено да спроведе една директива поради честата промена на владите со што е спречена во донесувањето на потребните национално имплементирачки акти во утврдениот рок наведен во директивата. Друга држава-членка не успеала да имплементира одредена директива за заштита на животната средина по основ на внатрешна реорганизација власта, имено пренесување на ингеренциите околу имплементирањето на директивата од централните власти на новоформираните региони. Трета држава-членка не исполнило обврски предвидени со една регулатива, туку отворила можност за друг начин на регулирање, оправдувајќи го нецелосното исполнување на регулативата со „економски, индустриски и практични причини.“

1. Каква постапка може да биде покрената пред Судот на правдата на Европската унија во овие конкретни случаи?
2. Дали државата-членка може да се повикува на одредби или услови во нејзиниот внатрешен правен систем, за да ги оправда причините за неисполнување на обврските произлезени од директивите?
3. Дали во наведените случаи, државата-членка може да се повикува по основ на „практични примени“ или основи на „виша сила“, за да ги оправда причините за неисполнување на обврските произлезени од директивите?

Студија на случај 22

Во постапка по тужба против држава-членка заради извршување на правото против Европската унија, согласно членот 258 од Договорот за функционирање на Европската унија (infringement procedure или enforcement actions against member-states), Комисијата ужива дискреција околу текот на постапката, вклучително и околу тоа дали и какво мислење ќе достави до државата-членка или дали воопшто ќе ја активира тужбата пред Судот на правдата на Европската унија. Но сепак, Судот утврдил и еден услов во таа смисла. Во случајот на Комисијата против држава-членка на Европската унија, Комисијата покренува тужба пред Судот на правдата на Европската унија поради непочитување на три регулативи од страна на државата-членка против која е покрената тужбата. Комисијата во постапката по тужба против држава-членка доставува мислење до државата-членка за која постои сомнение дека сторило повреда, но мислењето е доставено за наводна повреда само на една од трите регулативи, додека за другите регулативи повредата е утврдена откако е покрената постапката за сторена повреда пред Судот на правдата на Европската унија.

1. Дали Судот на правдата на Европската унија може да прифати да постапува во делот на тужбата во кое се бара утврдување на повреда на регулативи кои не биле опфтени во мислењето на Комисијата?
2. Дали Комисијата откако ја поднело тужбата против држава-членка може да бара од Судот подоцнежнo менување на основите врз кои се темели тврдењето за наводната повреда?
3. По покренување на постапка против држава-членка од страна на друга држава-членка, колку изнесува рокот во кој Комисијата е должна да донесе образложено мислење откако предметот ќе биде доставен до неа?

Студија на случај 23

Во случајот БМС (кратенка од производител на алкохолни пијалоци во Франција), е доставено прашање од англиски суд во врска со оценка на согласноста на еден француски закон со одредбите на Договорот за Европската заедница. Се работи за оспорување на законодавство на една држава-членка пред суд на друга држава-членка. Во овој случај, англиски фудбалски клуб не ја ставил рекламата на францускиот производител на алкохол БМС при одигрување на фудбалски натпревар меѓу спортски екипи од Франција и Англија, натпревар одигран во Англија, кој се пренесувал и на француската национална телевизија, спротивно на обврската што ја имал во таа смисла. Англискиот фудбалски клуб тоа го направил антиципирајќи дека спротивното би претставувало повреда на францускиот закон што забранувал рекламирање на алкохол, независно од тоа дали последното било дозволено според англиското право. Во спорот пред англискиот суд било покренато прашањето околу согласноста на францускиот закон со одредбите од Договорот за Европската унија кои се однесуваат на слободното движење и вршење на услуги на територијата на друга држава-членка на Европската унија. Судот одбил да постапува по поставено прашање од англискиот суд. Во образложението на пресудата, Судот потврдил дека за да може да ја остварува својата надлежност битно, кога причините несомнено не произлегуваат од самиот предмет, националните судови (во овој случај англискиот суд) да објаснат зошто сметаат дека одговорот на нивните прашања е неопходен за да им овозможи да ја донесат пресудата. Понатаму, бидејќи доставените прашања од англискиот суд се наменети да му овозможат на националниот суд да ја оценува согласноста со правото на ЕУ на законодавството на друга држава-членка (францускиот закон), Судот утврдил дека мора да биде детално информиран околу причините што го навеле англискиот суд да смета дека одговорот на прашањата му е неопходен за да ја донесе пресудата.

1. Поради која причина Судот одбил да постапува по обраќањето од англискиот суд во постапка по претходно одлучување?
2. Кои од наведените услови спаѓа во општите услови за оценка на надлежноста на Судот на правдата во постапката по претходно одлучување?
3. Која е оправданоста на Судот да одбие да постапува по прашања поднесени во постапка по претходно одлучување засновани на општите услови за оценка на надлежноста на Судот на правдата?

Студија на случај 24

Случајот А.А против Б.Б се работи за купопродажен договор меѓу две засегнати страни. А.А е трговец со вино од Италија кој му испорачал вино на Б.Б во франција врз основа на купопродажен договор. Во договорот обете страни внеле клаузула во која предвиделе дека не се одговорни за плаќање на никаква давачка ако таа е спротивна на правото на Европската заедница. Меѓутоа, А.А. морал да му плати надомест за платена давачка на превозникот на виното – наметната од француските власти, за што побарал поврат на парите од Б.Б. пред италијански суд. Б.Б. се бранел со тврдење дека француската давачка била спротивна на правото на Европската заедница (што не било оспорувано од А.А.), а италијанскиот суд со тоа прашање се обратил до Судот на правдата на Европската унија. Судот на правдата на Европската унија се посомневал дека двете „спротивставени страни“ (А.А. и Б.Б.) на вештачки начин го договориле спорот, со единствена цел да добијат претходна одлука на Судот околу невалидноста на францускиот закон.

1. Според околностите на случајот, Судот на правдата на Европската унија одбил да постапува по обраќањето од италијанскиот суд за одлучување по претходна постапка. Кое е образложението на Судот да одбие да одлучува по ова прашање?
2. Според одговорот на прашањето поставено од националниот суд во конкретниот случај, која е должноста на Судот на правдата на Европската унија според членот 267 од Договорот за функционирање на Европската унија?
3. Кој одлучува за надлежноста на Судот на правдата на Европската унија да постапува во постапката по претходно одлучување?

Студија на случај 25

Случајот се однесува на еднообразната примена на правото на Унијата, правната сигурност околу валидност на актите на унијата пред националните судови, како и кохерентност на системот на судска заштита воспоставен со правото на Европската унија. Една фирма од Германија се занимава со изработка и продажба на оптички средства за набљудување. Фирмата пред национален суд оспорува барање доставено од германските власти да плати царина за увоз на бинокли, донесено врз основа на одлука на Комисијата упатена до Германија. На таквиот начинот фирмата ја оспорува и Одлуката на Комисијата тврдејќи дека е невалидна. Сомневајќи се во валидноста на Одлуката на Комисијата, германскиот Финансиски суд се обратил до Судот на правдата на Европската унија со прашање дали самиот може да прогласи за невалидна одлука на Комисијата, каква што била Одлуката оспорувана во спорот.

1. Дали националните судови против чишто одлуки има правен лек можат да ја разгледуваат валидноста на актите на Европската заедница?
2. Дали националните судови имаат овластувања актите на институциите на Заедницата да ги прогласат за невалидни?

3. Дали институциите на Европската унија чишто акти се оспоруваат во постапката по претходно одлучување се овластени да учествуваат во постапката со цел да ја бранат валидноста на засегнатите акти?

Студија на случај 26

Г-динот А.Б., инаку холандски државјанин, се стекнал со квалификации по медицина во Белгија, но сакал да се регистрира како лекар по општа пракса во Холандија. Меѓутоа неговото барање било одбиено од телото одговорно за регистрација на лицата што сакаат да се занимаваат со медицинска пракса во Холандија, основано при Холандското Кралско здружение за поттикнување на медицината. Кралското здружение имало статус на приватно лице. Г-динот А.Б. се жалел на одлуката за одбивање на неговата регистрација пред Жалбениот комитет при Здружението, тврдејќи дека со одлуката била повредена слободата на движење на професионалните работници, гарантирана со одредбите на европската заедница. Жалбениот комитет при Кралското здружение не бил ниту суд, ниту трибунал, според холандското право. Жалбениот комитет е назначен за период од 5 години и се состои од тројца членови именувани од Одборот на Здружението и тројца членови, вклучувајќи го и претседавачот (судија на висока положба), именувани од министрите одговорни за високото образование и здравството. Оттука може да се забележи дека Жалбениот комитет вклучува еден значаен степен на инволвираност од страна на холандските јавни власти. Жалбениот комитет ги решава спорите според принципот на контрадикторност, односно по сослушувањето на Комитетот за регистрација и засегнатиот лекар, лично или преку негов советник или адвокат. Жалбениот комитет се обратил до Судот на правдата на Европската унија за претходно одлучување со прашање дали може да се третира како суд или трибунал на држава-членка според членот 267 од Договорот за функционирање на Европската унија

1. Дали Жалбениот комитет при Здружение кое има статус на приватно лице може да се третира како суд или трибунал согласно ставот 2 од членот 267 од Договорот за функционирање на Европската унија?
2. За каков вид на прашање во конкретниов случај се бара одговор од Судот на правдата на Европската унија во постапката по претходно одлучување?
3. Дали пресудата на Судот на правдата на Европската унија во постапката по претходно одлучување е задолжителна за Жалбениот комитет во конкретниов случај?

Студија на случај 27

Г-динот А.В. е арбитер кој решава спор помеѓу три германски фирми во рамките на арбитражен трибунал составен врз основа на договор помеѓу страните во спорот. При настанување на одредени последици од таквата договорена арбитража, Г-динот А.В. одлучил да се обрати до Судот на правдата на Европската унија во постапка по претходно одлучување со прашањето дали еден таков договорен арбитражен трибунал е овластен да се обрати до Судот во согласност со членот 267 од Договорот за функционирање на Европската унија. Арбитерот во своето обраќање до Судот потенцирал дека постојат одредени сличности помеѓу активностите на арбитражниот трибунал и оние на редовниот суд или трибунал до степен до кој арбитражата е

составена во рамките на правото, а арбитерот мора да решава во рамките на правото и неговата одлука, во односите на странките, има сила на *res judicata*. Арбитражниот договор е склучен со можност страните да имаат слобода да ги остават споровите да бидат решавани пред редовните судови или да изберат арбитража, внесувајќи клаузула во договорот. Од фактите во случајот, страните не биле во обврска според правото или на фактички начин да ги поднесуваат споровите пред арбитража. Понатаму, германските јавни власти не се инволвирани во одлуката да се избере арбитражата, ниту се повикани автоматски да интервенираат во постапката пред арбитерот

1. Дали Арбитражниот трибунал може да се смета како суд или трибунал кој може да се обрати до Судот на правдата на Европската унија согласно ставот 2 од членот 267 од Договорот за функционирање на Европската унија во постапката по претходно одлучување?
2. Дали Судот на правдата на Европската унија е врзан за формалната ознака на односното тело и неговото признавање како суд или трибунал во внатрешното право?
3. Кој од наведените критериуми, меѓу другите, спаѓа во оние кои Судот на правдата ги идентификувал при утврдувањето дали некои тела може да се сметаат за судови или трибунали?

Студија на случај 28

Увозници на волна покренале спор пред домашен суд против Министерството за здравство на својата држава. Спорот е покренат во врска со плаќањето на фиксна давачка за извршена здравствена инспекција на увезената волна од трета земја. Увозниците на волна тврделе дека немаат обврска да ја плаќаат давачката врз основа на регулатива усвоена од ЕЗ што забранувала давачки со ефект на царина при увозот на „животински производи“. Министерството за здравство пак сметало дека волната не потпаѓала под режимот на регулативата, бидејќи волната не е „животински производ“, што било „толку очигледно, што ја исклучува можноста за сомнение околу таквото толкување и ја отстранува потребата прашањето да се препрати на претходно одлучување до Судот на правдата на Европската унија. Спорот се води пред Врховен Касационен суд против чии што одлуки нема можност за правен лек според домашното право. Касациониот суд се обратил до Судот на правдата на Европската унија со барање да одговори дали обврската на националните судови од последна инстанца за обраќање до Судот со прашање покрената во национална постапка, „националниот суд го спречува да одлучува околу оправданоста прашањето“ да биде упатено на решавање до Судот на правдата на Европската унија и во која мерка обврската за обраќање до Судот била условена со претходен наод на националниот суд за постоење на разумно сомнение околу тоа? Согласно ставот 3 од членот 267 од Договорот за функционирање на Европската унија, националните судови од последна инстанца мораат да се обратат до Судот на правдата на Европската унија во постапка по претходно одлучување.

1. Дали во овој случај националниот суд од последна инстанца може да се воздржи од обврската за обраќање до Судот во постапка по претходно одлучување или сепак како суд или трибунал од последна инстанца, мора да се обрати до Судот согласно став 3 од членот 267 од Договорот за функционирање на Европската унија?

2. Кои се трите услови според кои националните судови од последна инстанца може да се воздржат од обврската прашањето околу правото на Унијата, иницирано во национална постапка, да го упатуваат на претходно одлучување пред Судот на правдата на Европската унија?
3. Како се нарекува принципот според кој националните судови може да се воздржат од обврската за обраќање до Судот на правдата на Европскиот суд во постапка по претходно одлучување доколку одговорот на прашањето е очигледен и јасен?